

Promou:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segú

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DE L'ÀRIA

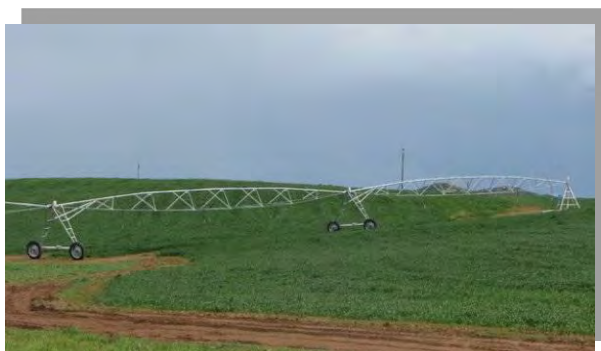

Ajuntament de Tremp

Executa:

INFORME DE DESENVOLUPAMENT DE L'ACTUACIÓ

APRENEM DE NAVARRA VIATGE TÈCNIC D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES AL REGADIU DE LA COMUNITAT DE NAVARRA

PROGRAMA 2. Programes de foment del desenvolupament local

Acció 2.4. Intercanvis de coneixements i d'experiències amb altres experiències semblants, amb l'objectiu d'acumular coneixements que puguin resultar transferibles al territori objecte d'actuació, sempre en l'àmbit de l'ocupació i el desenvolupament local

Febrer 2014

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

ÍNDEX

1. Objectius.....	2
2. Dates de Realització	3
3. Descripció de les activitats realitzades.....	3
4. Valoració de Resultats.....	6
5. Conclusió	11
6. Annex.....	12
Annex 1. Programa de visites	13
Annex 2. Díptic informatiu	19
Annex 3. Llistat d'assistència al viatge a Navarra.....	21
Annex 4. Qüestionari d'avaluació	23

1. OBJECTIUS

Amb la realització de l'acció "Aprenem de Navarra. Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra", s'ha assolit plenament **l'objectiu general**:

- ✓ Els agricultors i agricultores de la Conca de Tremp, i personal tècnic de les administracions públiques del Pallars Jussà, han pogut conèixer de primera mà una experiència exitosa i referent d'un territori, la comunitat de Navarra, una regió que ha sabut aprofitar les oportunitats associades al regadiu i ha desenvolupat un teixit socioeconòmic potent i consolidat vinculat al sector agrícola, que ha jugat i juga un paper estratègic en el desenvolupament local i creixement econòmic d'aquesta comunitat, que ha generat ocupació lligada al sector primari i a la indústria agroalimentària.

Alhora, els participants en el viatge han establert sinèrgies amb aquest territori i han pogut adquirir coneixements transferibles i adaptables a la Conca de Tremp que contribuiran al desenvolupament local i la creació d'ocupació a la comarca del Pallars Jussà.

A més a més, també s'han assolit satisfactòriament **els objectius específics**:

- ✓ Conèixer l'estructura organitzativa que gestiona els regadius de Navarra i el seu funcionament, i establir-hi contacte.
- ✓ Visitar explotacions agrícoles en regadiu amb valor afegit que són models de bones pràctiques per als agricultors.
- ✓ Conèixer el clúster agroalimentari de Navarra, i visitar algunes de les indústries que transformen i comercialitzen els seus productes a partir de les matèries primeres agrícoles.
- ✓ Intercanviar impressions i punts de vista amb empreses agràries, personal tècnic i administracions públiques de la comunitat de Navarra.
- ✓ Transferir coneixements teòrics i pràctics i oferir eines i instruments que puguin ser d'utilitat per al regadiu de la Conca de Tremp.
- ✓ Professionalitzar els pagesos i pageses de la Conca de Tremp per a una correcta planificació de les produccions agrícoles, un ús òptim i eficient del nou regadiu, i propiciar el canvi de mentalitat dels pagesos i pageses de la Conca de Tremp necessari per a adaptar-se amb èxit a la transformació al regadiu i a la necessitat d'organitzar-se i valoritzar les produccions agrícoles.
- ✓ Difondre bones pràctiques en plantacions agràries en regadiu.
- ✓ Acompanyar i donar suport als pagesos i pageses de la Conca de Tremp en el procés d'adaptació al nou regadiu, per tal que puguin aprofitar el màxim d'oportunitats que puguin sorgir amb aquest nou projecte de regadiu que ha de revitalitzar, dinamitzar i projectar la pagesia de la comarca.

- ✓ Oferir espais d'intercanvi i debat i fomentar la cohesió social del teixit socioeconòmic vinculat amb el sector agrari: pagesos i empreses agràries de la Conca de Tremp, tècnics i tècniques, polítics i entitats locals i sectorials.
- ✓ Desenvolupar l'acció en clau cooperativa i col·laborativa entre l'administració pública i el sector privat.
- ✓ Establir sinèrgies amb el territori de Navarra.

2. DATES DE REALITZACIÓ

L'acció "Aprenem de Navarra. Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra" s'ha materialitzat els **dies 1, 2, 3 i 4 d'octubre de 2013**.

3. DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS REALITZADES

L'acció "Aprenem de Navarra. Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra" ha consistit en el disseny, organització, coordinació, difusió, realització i avaluació d'un viatge tècnic d'intercanvi d'experiències a la zona de regadiu de Navarra amb representants del sector agrari de la conca de Tremp i del Pallars Jussà.

Per aconseguir-ho, s'han seguit les fases i la metodologia previstes, que a continuació es detallen:

Fase 1. DISSENY DEL PROGRAMA DEL VIATGE TÈCNIC I ESTABLIMENT DE CONTACTES

Per al disseny del programa del viatge tècnic i identificació de les experiències a visitar a Navarra, s'ha dut a terme un **treball col·laboratiu entre l'equip tècnic de la Fundació CEDRICAT, la comunitat de regants i expectants de la conca de Tremp, les entitats impulsores del 7 Comarques, i l'Instituto Navarro de Tecnologías e Infraestructuras Agroalimentarias (INTIA)**.

INTIASA és una empresa pública adscrita al Departamento de Desarrollo Rural, Medio Ambiente y Administración Local del Gobierno de Navarra, fusió de les societats públiques que exercien la seva activitat en l'àmbit agrari, agroalimentari i d'infraestructures de regadiu amb més de 30 anys d'activitat. La missió d'INTIA consisteix en la prestació de serveis avançats orientats al mercat per al desenvolupament del sector agroalimentari, basats en la qualitat, l'eficiència, la innovació i la sostenibilitat. Entre els seus objectius de treball, cal esmentar la divulgació de tècniques i sistemes de producció, la investigació, l'experimentació,

l'assessorament i formació, la prestació de serveis (activitats que promoguin i potenciïn el sector agrari i agroalimentari, col·laboració amb entitats públiques i privades, nacionals i estrangeres), el desenvolupament de regadius i infraestructures agràries, i el control, certificació i promoció agroalimentària. INTIA és l'empresa de referència a la comunitat de Navarra pel que fa al regadiu.

Per a la definició del **programa de visites**, s'han tingut en compte els següents **critèris** :

- Coneixement d'experiències en la transformació de nous regadius (concentració parcel·lària i modernització i ampliació de regadiu).
- Tipus de sistemes i instal·lacions de reg.
- Diferents tipus de cultius, dobles collites.
- Experiències de transformació agroalimentària.
- Comercialització dels productes agraris.
- Valorització de les produccions agrícoles (DO, IGP, Marca de Garantia Reyno Gourmet)
- Estructures organitzatives vinculades al regadiu (INTIA, Comunitats de Regants, empreses constructores i adjudicatàries associades al projecte i a la construcció de les infraestructures del regadiu, etc).

La proposta de programa de visites s'ha debatut, consensuat i validat amb l'equip tècnic del 7 Comarques (*Vegeu Annex 1. Programa de visites*).

Com a millora addicional a la previsió inicial, s'ha considerat oportú aprofitar el viatge d'anada cap a Navarra tot passant per Aragó, per tal de conèixer una experiència del regadiu del Alto Aragón. En aquest sentit, s'ha incorporat al programa la visita a la seu de la Comunidad General de Riegos del Alto Aragón, ubicada a Huesca, i dues visites a dues Comunitats de Regants (CR) properes: la CR de Callén, com a exemple de CR que es troba en una situació de procés de concentració parcel·lària (situació similar a la de la conca de Trespallars), i la CR de Montesús com a exemple de CR més avançada, que ja ha fet la concentració i modernització i es troba en plena productivitat. Per a la concreció de les visites, s'ha treballat en col·laboració amb la **Comunidad General de Riego del Alto Aragón**.

Paral·lelament, s'ha concretat aspectes del format del viatge: un viatge en autocar de 4 dies de durada, adreçat a pagesos i pageses en actiu de la comarca, i a personal tècnic vinculat amb el sector agrari. També s'han concretat els detalls organitzatius del viatge: s'ha establert un període d'inscripció durant el mes d'agost, i s'ha fixat un preu en concepte de cofinançament del viatge. I s'ha treballat de forma cooperativa amb l'agència de viatges Kauri en l'organització de la logística del viatge: companyia de transports, allotjament, restaurants.

Amb tota la informació validada i aprovada, s'ha procedit a la següent fase corresponent a la difusió i gestió de les inscripcions.

Fase 2. DIFUSIÓ DEL PROGRAMA DEL VIATGE TÈCNIC I SEGUIMENT DE LES INSCRIPCIONS

S'ha dissenyat un **díptic amb el programa del viatge** tècnic i informació sobre la inscripció (*Vegeu Annex 2. Díptic informatiu*).

Aquest díptic s'ha enviat per correu postal juntament amb una carta informativa per part del Consell Comarcal del Pallars Jussà a tots els pagesos de la Comunitat de regants i expectants de la conca de Tremp. Així mateix, també s'ha enviat per correu electrònic a la base de dades de pagesos, entitats i tècnics vinculats amb el sector agrari de la comarca. A més a més, s'han realitzat trucades telefòniques als pagesos per a informar-los de la realització del viatge i animar-los a prendre-hi part, resoldre dubtes i gestionar la inscripció. Inicialment estava previst fer una reunió informativa oberta a tothom, però s'ha descartat perquè s'ha considerat que amb la realització de trucades telefòniques ja s'aconseguia l'objectiu d'informar adequadament a tot el col·lectiu d'agents destinataris de l'acció.

S'ha obert el **període d'inscripcions durant tot el mes d'agost** i s'ha fet el seguiment que la informació aportada sigui correcta (DNI, dades personals, pagament, etc). En tot moment s'ha seguit un treball col·laboratiu i cooperatiu amb l'empresa de viatges Kauri, la Fundació CEDRICAT i l'equip del 7Comarques.

Un cop tancades les inscripcions, s'ha informat del balanç d'inscrits a INTIA i a la Comunidad General de Riegos del Alto Aragón, per a la seva informació.

Fase 3. REALITZACIÓ DEL VIATGE TÈCNIC

El viatge tècnic ha tingut lloc en les dates acordades i s'ha seguit el programa de visites acordat. El viatge ha comptat amb **una assistència de 24 persones** (*Vegeu Annex 3. Llistat d'assistència*). A tots els participants se'ls ha fet entrega d'una carpeta amb el díptic, el programa de les visites, el qüestionari d'avaluació final, uns folis en blanc per poder prendre notes, i un bolígraf.

❖ Fase 4. AVALUACIÓ DEL VIATGE TÈCNIC

S'ha preparat un **qüestionari individual per avaluar** el viatge tècnic, tenint en compte diferents aspectes: el calendari de realització, la logística, la coordinació del viatge, les experiències visitades, el grau de transferència i aplicabilitat dels coneixements adquirits a les empreses agràries del Pallars Jussà, etc. així com també per conèixer l'opinió global dels participants en el viatge, i recollir interessos i demandes del sector, que puguin servir per a orientar futures noves accions (*Vegeu Annex 4. Qüestionari d'avaluació*).

Aquest qüestionari s'ha recollit durant el viatge de tornada a Catalunya. La informació recollida a través dels qüestionaris s'ha buidat en un **informe d'avaluació**, que s'ha entregat a l'equip

del 7 Comarques (*Vegeu Apartat 4. Valoració de resultats i Apartat 5. Conclusió d'aquesta memòria justificativa*).

Fase 5. REDACCIÓ D'UN INFORME RESULTANT DEL VIATGE TÈCNIC

S'ha redactat un **informe de les visites realitzades**, el qual s'ha fet arribar a l'equip del 7 Comarques (*Vegeu Annex 5. Informe de les visites realitzades i reportatge gràfic*).

Fase 6. COORDINACIÓ I SEGUIMENT

Al llarg de les diferents fases de l'acció, s'han fet **reunions de seguiment** amb l'equip tècnic del 7 Comarques per coordinar-se, així com també s'han fet trucades i correus electrònics. També s'ha mantingut contacte continu amb INTIA i amb la Comunidad General de Riegos del Alto Aragón per a l'adequada coordinació de l'execució de l'acció. I hi ha hagut una coordinació i contacte permanent entre la Fundació CEDRICAT i Kauri Viatges per a la correcta coordinació i logística del viatge.

4. VALORACIÓ DE RESULTATS

Un cop desenvolupada i executada l'acció "Aprenem de Navarra. Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra", **s'han assolit plenament i satisfactòria els resultats previstos inicialment**.

Els **resultats** aconseguits són els següents:

- ✓ Viatge tècnic realitzat.
- ✓ Assistència d'un nombre representatiu dels pagesos i pageses de la Conca de Tremp afectats pel projecte de modernització i ampliació del regadiu.
- ✓ Coneixement de bones pràctiques agràries i agroalimentàries.
- ✓ Transferència de coneixements, eines i estratègies que permetin una millora de les capacitats professionals dels agricultors del territori per adaptar-se amb èxit al nou regadiu.
- ✓ Motivació i cohesió del teixit productiu agrícola de la Conca de Tremp.

Els **productes** resultants de l'acció que es són **l'informe de les visites realitzades, i l'informe de valoració dels resultats per part dels assistents.**

Per tal d'avaluar l'acció, s'han emprat els següents **indicadors**:

- Nombre i perfil dels assistents al viatge tècnic d'intercanvi d'experiències.
- Nombre i tipus de visites realitzades.
- Grau de transferència a la Conca de Tremp de les experiències visitades.
- Valoració del viatge tècnic per part dels assistents obtinguda a partir dels qüestionaris d'avaluació individuals.
- Valoració dels resultats aconseguits (conclusió).

En quant al nombre i perfil dels assistents al viatge tècnic d'intercanvi d'experiències, han assistit al viatge un total de **24 persones** sobre un màxim de 25 places possibles (es va aconseguir omplir totes les places disponibles, però a darrera hora, una persona es va fer enrere, i per aquest motiu, van acabar sent 24 les persones assistents al viatge).

El **perfil** de les 24 persones assistents ha estat el següent:

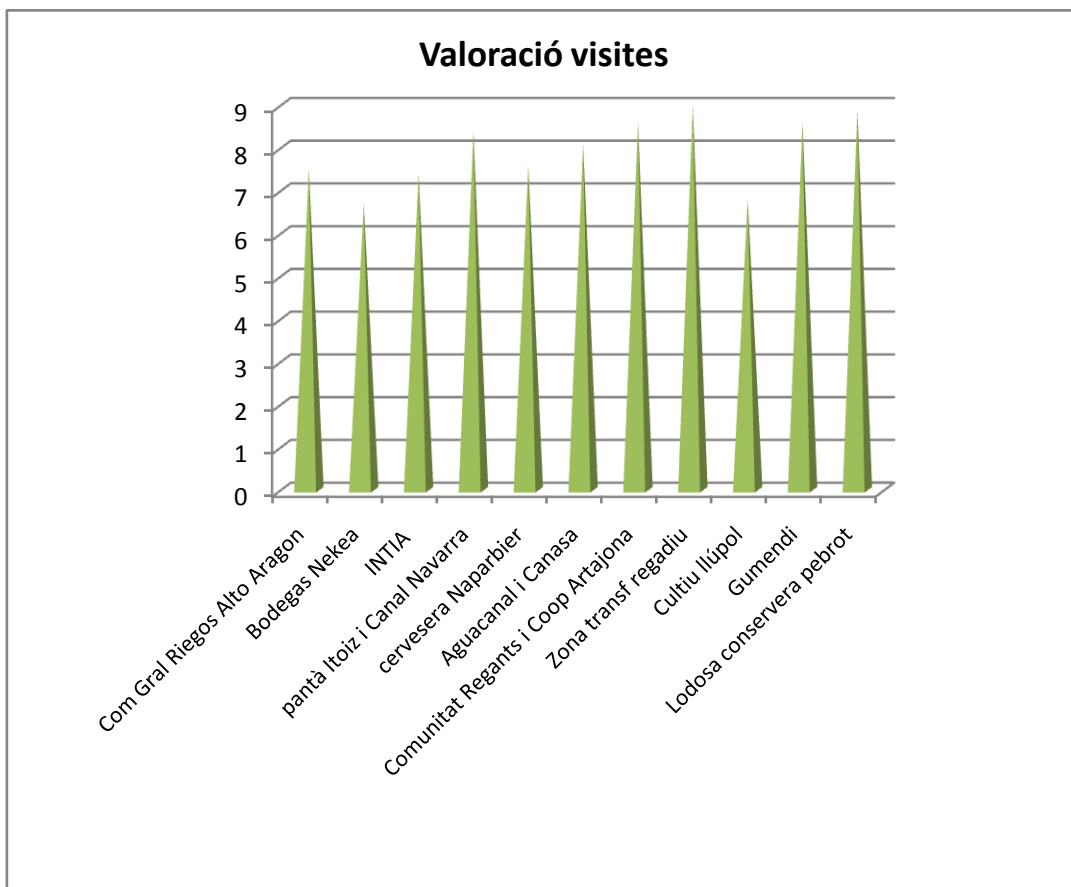
- 19 homes i 5 dones, un 80% homes i un 20% dones.
- D'aquests 24 assistents, 7 són personal tècnic representant d'empreses públiques (Ajuntament de Tremp, Oficina Comarcal del DAAM al Pallars Jussà, Consell Comarcal Pallars Jussà) i privades (arquitectura, gerència d'empresa, enginyeria i consultora). La resta, 17 persones, són pagesos de la comarca.

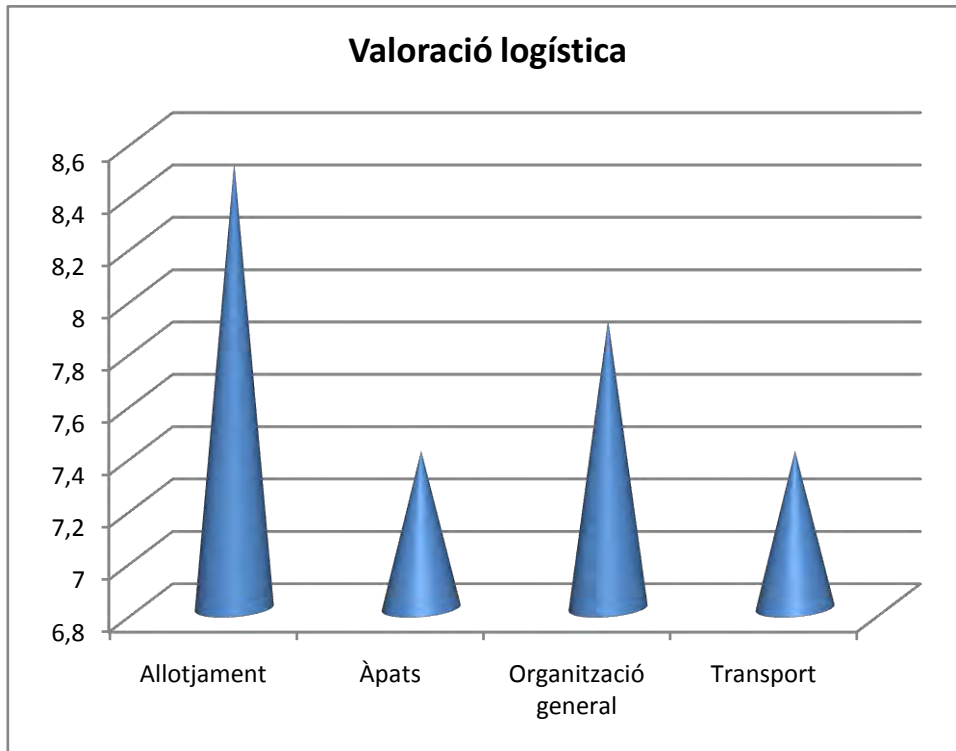
Pel que fa al nombre i tipus de visites realitzades, s'han fet un total de **14 visites d'intercanvi d'experiències**, repartides al llarg dels 4 dies, que han donat resposta a un ampli espectre de continguts i temàtiques. Així, es podrien classificar les visites d'intercanvi d'experiències de la següent manera:

- ✓ Empreses de gestió del regadiu: Comunidad de Riegos Alto Aragón, INTIA, Aguacanal i Canasa
- ✓ Comunitats de Regants visitades: CR Callén, CR Montesusín, CR Valtierra
- ✓ Cooperatives d'agricultors: SAT Torre Verde, Cooperativa d'Agricultors d'Artajona i Cooperativa del Campo de Lodosa
- ✓ Finques agrícoles: visites a finques en regadiu en diferents estadis (concentració parcel·lària, modernització, ampliació, nou regadiu), visites a camps de cultiu (espàrrec, panís, pebrot, cols, llúpol, producció ecològica i producció integrada)
- ✓ Transformació i comercialització agroalimentària d'alt valor afegit: Bodegas Nekeas, Naparbier, Gumendi, Conservas Lodosa

Les visites relacionades amb gestió de les CR, Cooperatives d'agricultors, finques agrícoles i transformació i comercialització agroalimentària **són transferibles i adaptables a la conca de Tremp**, i així ho han transmès els mateixos pagesos de la conca de Tremp, que han recollit consells i bones pràctiques a tenir en compte i poder implementar a la seva zona. D'altra banda, les empreses de gestió del regadiu visites no poden ser transferibles a Catalunya atès que estan contextualitzades en un marc jurídic i administratiu diferent al del territori català; amb tot, conèixer-les ha permès copsar les diferències de funcionament administratiu i jurídic entre territoris, exercici de reflexió i debat que ha estat molt enriquidor per part dels participants al viatge.

A partir dels qüestionaris de valoració de l'acció, s'han obtingut les **valoracions dels assistents**. Les gràfiques següents mostren les valoracions pel que fa a les visites, i pel que fa a l'organització i logística associada al viatge, respectivament:

Les valoracions obtingudes constaten **l'elevat grau de satisfacció** i d'acompliment amb les expectatives per part dels assistents en els diferents aspectes de l'acció, tant pel que fa als continguts treballats en el programa d'intercanvi com en la logística i organització del viatge.

Els comentaris recollits en els qüestionaris d'avaluació són els següents:

- Pel que fa als aspectes que més valoren, els assistents apunten els següents:
 - La visita a INTIA i l'oportunitat per conèixer aquesta gran empresa
 - Visites a les diferents empreses
 - L'entusiasme dels ponents
 - L'atenció i bona rebuda per part de les visites
 - Les grans possibilitats que presenta el reg per aspersió
 - Les converses llargues amb les experiències visitades
 - La bona convivència i companyerisme que hi ha d'haver entre les membres d'una CR
 - Les visites a les parcel·les de cultiu
 - Exemples de concentracions exitoses
 - Possibilitat de veure com s'ho fan amb les concentracions per aconseguir parcel·les grans i la resolució de conflictes
 - El reg, la concentració i les infraestructures de regadiu
 - L'organització del viatge
 - Experiències recents de CR amb concentracions i modernitzacions
 - Molta serietat i responsabilitat per part de les CR

- Pel que fa als aspectes que menys valoren, els assistents comenten els següents:
 - La xerrada sobre màrqueting a la seu d'INTIA

- Canvis en el programa
 - Sorpresa en veure que no hi ha explotacions ramaderes aprofitant el regadiu
 - Més hores lliures
 - Que no ens han deixat temps lliure
 - La puntualitat dels assistents a les hores de quedar per marxar
 - Més coses de camp i menys xerrades tècniques
 - Hi ha visites que potser necessitaven més temps per poder aprofundir
- Pel que fa als continguts tractats, els que han trobat més interessants són els següents:
- Continguts aprofitables per quan s'executi la concentració parcel·lària a la conca de Tremp
 - S'han pogut conèixer moltes experiències, aprofitament de l'experiència
 - A l'hora de proposar noves formes de cultiu i infraestructures de regadiu
 - Per aprendre dels errors
 - Sí, molt
 - Homologables en quant a cultius
 - Nous coneixements i aprenentatges
- I pel que fa a les experiències traslladables a la conca de Tremp, apunten el següent:
- L'organització de les comunitats de regants
 - Cervesera, bodega de vi, horta, i pràctiques de reg. L'organització de la Comunitat de regants i requisits
 - La filosofia d'instal·lació i implantació dels nous regs (econòmicament i tecnològicament)
 - Si, no obstant serà difícil ja que crec que aquí hi ha molta unió i a Tremp segur que no hi serà ja que hi ha molta enveja
 - Molts consells útils per quan s'executi la concentració parcel·lària i la modernització del regadiu a la conca de Tremp
 - Molts continguts interessants i traslladables
 - Cultius de segona collita i nous cultius en regadiu
 - El cooperativisme, molt arrelat al territori
 - Nous cultius, sistemes de reg, conserves, nous sistemes empresarials i organitzatius

5. CONCLUSIÓ

La realització de l'acció "*Aprenem de Navarra. Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra*" ha tingut uns resultats satisfactoris i s'han assolit els objectius previstos. La valoració que en fan els assistents al viatge permet corroborar que l'acció s'ha executat amb èxit.

Les visites realitzades han permès tractar una àmplia diversitat de temàtiques relacionades amb el regadiu, que han donat un enfocament de continguts molt integral i holístic. Així, s'han pogut conèixer tipus de cultius i pràctiques agrícoles relacionades amb el regadiu (dobles collites, rotació de cultius, sistemes de producció agrària ecològica); s'han visitat infraestructures relacionades amb el regadiu i s'ha pogut conèixer el seu funcionament i consells per optimitzar-ne l'ús i la gestió (sistemes de reg, estacions de bombeig, basses de regulació, canonades, presa); s'ha contactat amb diferents Comunitats de Regants amb les quals s'han pogut establir contactes i intercanviar experiències i punts de vista interessants transferibles i adaptables a la conca de Tremp; s'han pogut conèixer de primera mà les entitats que gestionen els regadius del Alto Aragón i del Canal de Navarra, amb les quals s'ha establert contacte i s'han iniciat gestions per a un possible intercanvi a la conca de Tremp en un futur pròxim. Alhora, també s'ha pogut fer una introducció en aspectes de valorització de les produccions agrícoles amb productes transformats i d'alt valor afegit (productes amb DO i marca de garantia). I per últim, s'han donat a conèixer exitoses estratègies de distribució i comercialització d'aquestes produccions agrícoles que poden ser exemples de bones pràctiques per a la conca de Tremp.

Arrel del viatge moltes percepcions errònies i prejudicis dels pagesos de la conca de Tremp han canviat, el viatge els ha permès obrir-se cap a noves maneres de gestionar i dissenyar el nou regadiu de la conca de Tremp. També el contacte directe amb pagesos de les comunitats de regants que els han donat les seves opinions i experiències relacionades amb els regadius els ha permès entendre la importància de la professionalització de l'activitat agrària en el regadiu i el paper cabdal que ells juguen perquè el regadiu de la conca de Tremp sigui una experiència exitosa de desenvolupament econòmic, clau en la contribució a la reactivació econòmica de la comarca, millorant l'ocupació en el sector de la pagesia i obrint les portes a la creació de nous llocs de treball que puguin ocupar a una part de la població que avui dia es troba en situació d'atur o en risc de perdre la seva feina pel context de recessió econòmica.

Per últim, en el viatge s'han establert sinergies amb la comunitat de Navarra, en concret amb INTIA, amb qui la Comunitat de regants i expectants de la conca de Tremp ha seguit mantenint el contacte a posteriori.

6. ANNEX

- Annex 1. Programa de visites
- Annex 2. Díptic informatiu
- Annex 3. Llistat d'assistència al viatge a Navarra
- Annex 4. Qüestionari d'avaluació
- Annex 5. Informe de les visites realitzades i reportatge gràfic

ANNEX 1. PROGRAMA DE VISITES

APRENEM DE NAVARRA

VIATGE TÈCNIC D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES AL REGADIU DE LA COMUNITAT DE NAVARRA

1, 2, 3 i 4 d'octubre de 2013

PROGRAMA DE VISITES

Promou:

Consell Comarcal del
Pallars Jussà

AJUNTAMENT D'ISÒNIA
I CONCA DE L'ÀRIA

Ajuntament de
la Pobla de Segur

Ajuntament de Trepç

Fundació
CEDRICAT
Desenvolupament econòmic
rural, local i sostenible

Secretaria tècnica:

Amb la col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Trepç

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Ocupació

SOC
Servei d'Ocupació
de Catalunya

DÍA 1. Dimarts 1 d'octubre de 2013

07.45 h. Trobada a l'estació d'autobusos de Tremp

08.00 h. Sortida amb autocar des de Tremp. *Lloc: Estació d'autobusos de Tremp.*

10.45 h. Esmorzar a Osca.

11.00 h. Arribada a Osca.

Trobada amb representants de la **COMUNIDAD GENERAL DERIEGOS DEL ALTO ARAGÓN**. *Lloc: Seu Social*

12.00 h. Desplaçament a les visites a les Comunitats de Regants. Presentacions i preguntes durant el desplaçament amb l'autocar (0,5 h).

Visita i intercanvi amb la **COMUNIDAD DE REGANTES DE CALLEN**, comunitat que ha iniciat els primers passos cap a la modernització del seu regadiu.

Visita i intercanvi amb la **COMUNIDAD DE REGANTES DE MONTESUSÍN**, comunitat que ja ha modernitzat i porta quatre anys regant.

15.00 h. Dinar (a càrrec de cadascú). *Lloc: Restaurant Monte Corbaz (Curve)*

16.30 h. Desplaçament cap a Añorbe (3 h)

19 h. Visita a **BODEGAS NEKEAS**

20.30 h. Viatge cap a Pamplona (0,5 h)

21.00 h. Arribada a l'hotel. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

21.30 h. Sopar i descans

DÍA 2. Dimecres 2 d'octubre de 2013

08.00 h. Esmorzar. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra*

08.30 h. Desplaçament a la seu social d'INTIA a Villava (15 minuts)

09.00 h. **ACOLLIDA I TROBADA AMB REPRESENTANTS D'INTIA**

09.15 h. Presentació dels **REGS A NAVARRA:**

El regadiu a Navarra. El projecte de transformació del Canal de Navarra

Ponent: Miguel Horta (Director de la Divisió de Regs d'INTIA)

09.45 h. **EXPERIÈNCIES CONCRETES DELS NOUS REGADIUS**

Ponent: Juan Carlos Esquiroz (INTIA)

10.15 h. Descans

10.30 h. **LA CONCENTRACIÓ PARCEL·LÀRIA**

Ponent: Pablo Redín (INTIA)

11.00 h. **GESTIÓ DE LES COMUNITATS DE REGANTS**

Ponent: Jesús Ma. Istúriz (INTIA)

11.30 h. **LES MARQUES DE QUALITAT I LA QUALITAT AGROALIMENTÀRIA A NAVARRA**

Ponent: Cristina Lecumberri (INTIA)

12.30 h. **DEBAT I TORN OBERT DE PREGUNTES**

13.30 h. Dinar. *Lloc: Restaurant Ecay (Ecay)*

14.45 h. Desplaçament cap a Itoiz (45 minuts)

15.30 h. **VISITA AL PANTÀ D'ITOIZ I INICI DEL CANAL DE NAVARRA**

Acompanya i exposa: Miguel Horta (Director de la Divisió de Regs d'INTIA)

18.00h. Desplaçament cap a Noain (45 minuts)

18.30 h. **VISITA A LA CERVESERA ARTESANA NAPARBIER (Noain)**

20.00 h. Desplaçament cap a Pamplona (20 minuts) i arribada a l'hotel

21.00h. Sopar i descans. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

DÍA 3. Dijous 3 d'octubre de 2013

08.15 h. Esmorzar

08.45 h. Desplaçament cap a la seu social de l'empresa Aguacanal i CANASA a Artajona (45 minuts)

09.30 h. Acollida a **L'EMPRESA AGUACANAL I CANASA I PRESENTACIÓ**

Ponents: Jose Enrique Arizón d'Aguacanal i Joaquín Arroyo de CANASA

10.30 h. **TROBADA AMB COMUNITATS DE REGANTS DE LA ZONA, VISITA DE LA COOPERATIVA D'ARTAJONA I INTERCANVI AMB AGRICULTORS**

Ponent: Ignacio Zabaleta (Gerent de la Cooperativa d'Artajona i Secretari de les Comunitats de Regants)

12.00 h. **VISITA A NOVES ZONES DE REGADIU (zona Artajona)**

Ponents: Jesús Fernandez i Joaquín Puig (d'INTIA), i Jesús Garcia (Aguacanal)

13.30 h. Desplaçament cap a Tafalla (20 minuts)

14.00 h. Dinar. *Lloc: Velódromo Miguel Induráin (Tafalla)*

15.30 h. Desplaçament cap a Valtierra o Villafranca (30 minuts)

16.00 h. **VISITA A ZONA DE TRANSFORMACIÓ DEL REGADIU TRADICIONAL (REG A MANTA) AL REGADIU A PRESSIÓ (zona Valtierra o Villafranca)**

Ponent: Juan Carlos Esquiroz (INTIA)

17.30 h. Desplaçament cap a Olite (30 minuts)

18.00 h. **VISITA A CULTIU DE LLÚPOL EN ECOLÒGIC (Olite)**

19.30 h. Desplaçament cap a Pamplona (45 minuts)

20.15 h. Arribada a l'hotel

21.00 h. Sopar i descans. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

DÍA 4. Divendres 4 d'octubre de 2013

07.00 h. Esmorzar

07.30 h. Desplaçament cap al centre d'experimentació d'INTIA a Sartaguda (1 hora)

09.00 h. **VISITA A L'EMPRESA GUMENDI DE PRODUCCIÓ I COMERCIALIZACIÓ ECOLÒGICA (Lodosa)**

11.30 h. **VISITA A CONSERVERA DE PEBROT DEL PIQUILLO: COOPERATIVA DEL CAMPO DE LODOSA I PETITS ELABORADORS DE PEBROT DEL PIQUILLO EN VENDA DIRECTA**

13.30 h. Dinar. *Lloc: Restaurante Marzo (Lodosa)*

15.00 h. Viatge de retorn cap a Tremp (5 hores més descansos conductor autocar)

21.00 h -22.00 h. Arribada a Tremp

ANNEX 2. DÍPTIC INFORMATIU

Presentació

La comarca de Navarra és un territori exemplar i referent en la transformació del sector agrícola gràcies a la posada en marxa dels nous regadius. Compta amb una destacada activitat econòmica lligada a l'agricultura de regadiu: explotacions agràries amb cultius diversificats d'alt valor afegit, indústries de transformació agroalimentària i centres de logística i distribució de les produccions agrícoles.

El Consell Comarcal del Pallars Jussà, conjuntament amb els ajuntaments d'Isona i Conca Dellà i de la Poble de Segur, organitzen el VIATGE TÈCNIC D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES AL REGADIU DE LA COMUNITAT DE NAVARRA, la informació del qual es presenta en aquest fulletó.

Objectius

Donar a conèixer experiències relacionades amb el regadiu de Navarra; adquirir coneixements sobre les bones pràctiques tant a nivell productiu com organitzatiu i empresarial; i establir sinergies amb Navarra, que puguin ser de referència per al regadiu de la Conca de Tremp, que facilitin l'adaptació amb èxit al nou reg que ha de contribuir al desenvolupament local, la millora de l'ocupació i la creació de nous llocs de treball vinculats al sector primari.

Destinataris

Pagesos i pageses, personal tècnic relacionat amb el sector agrari, i persones interessades amb el programa del viatge.

APRENEM DE NAVARRA

Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra

Organitzat:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de la Poble de Segur

Ajuntament de Tremp

Ajuntament d'Isona i Conca Dellà

Secretaria tècnica:

Amb la col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu.

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empreses i Ocupació

SOC

Servei d'Ocupació de Catalunya

APRENEM DE NAVARRA

Viatge d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra

1, 2, 3 i 4 d'octubre de 2013

Octubre						
Dl	Dm	Dc	Dj	Dv	Ds	Dg
	1	2	3	4	5	6

Programa del viatge

1 d'octubre de 2013

09:00 h. Trobada a l'Estació d'Autobusos de Tremp. Viatge cap a Navarra.
A mig camí, es parlarà a esmorzar (a càrrec de cadascú)
12:00 h. Trobada a la Comunitat General de Riegos del Alto Aragón (Huesca) i intercanvi amb la Comunitat de Regants de Huesca. Visita a finques en regadiu de la zona.
14:00 h. Dinar a Huesca
Tarda-vespre. Arribada a Pamplona, allotjament i sopar

2 d'octubre de 2013

08:30 h. Desplaçament a Villava
09:00 h. Acollida a la seu d'INTIASA, i presentació de l'empresa. Coneixement i explicació relacionada amb el REG: el regadiu a Navarra, el projecte de transformació del Canal de Navarra, experiències concretes dels nous regadius, la concentració parcel·laria i gestió de les Comunitats de Regants, a càrrec de tècnics d'INTIA. També introducció a la PRODUCCIÓ AGROALIMENTÀRIA: les marques de qualitat i la qualitat agroalimentària.
13:00 h. Dinar a Ecay i desplaçament cap a Noain
15:30 h. Desplaçament i visita al pantà d'Itoiz i inici del Canal de Navarra
18:30 h. Visita a una experiència de producció de cervesa artesana: Naparbiel (Noain)
20:00 h. Tornada a Pamplona. Temps lliure per visitar Pamplona.
21:00 h. Sopar i descans a Pamplona.

3 d'octubre de 2013

09:30 h. Presentació de l'empresa Aguacanal i CANASA
10:30 h. Trobada amb Comunitats de Regants i visita a cooperativa d'Artajona
12:30 h. Visita a noves zones de reg (zona d'Artajona)
14:00 h. Dinar a Tafalla: velòdrom Miguel Indurain
16:00 h. Visita a transformació del regadiu tradicional (reg a manta) al regadiu a pressió a Villafranca o Valtierra
18:00 h. Visita a finca de cultiu ecològic de llúpul a Ollite
20:00 h. Tornada a Pamplona, sopar i descans a Pamplona.

4 d'octubre de 2013

09:30 h. Visita al centre d'experimentació d'INTIA a Sarta-guda
10:30 h. Desplaçament a Lodosa i visita a l'empresa Gu-mendi de producció i comercialització ecològica
12:30 h. Visita a conservera: producció de pebró del piquillo, Cooperativa de Lodosa i intercanvi amb petits productors de venda directa
14:00 h. Dinar i viatge de tornada a Catalunya (Tremp)
Arribada a l'Estació d'Autobusos de Tremp.

Informació pràctica

El viatge es realitzarà en AUTOCAR.

Les PLACES són LIMITADES A 25 PERSONES i es cobriran per ordre d'inscripció.

El viatge té un PREU DE 100 €/PERSONA (per cofinançar despeses de les dietes del viatge). Inclou DESPLAÇAMENT, ALLOTJAMENT, PENSIÓ COMPLETA, ACOMPANYAMENT TÈCNIC DE LES VISITES I ASSEGURANÇA DE VIATGE.

IMPORTANT!: per qüestions organitzatives, CAL FORMALITZAR LA INSCRIPCIÓ amb termini 30 d'agost (vegeu la informació a la dreta del fulletó).

El pagament s'efectuarà en metàl·lic (vegeu la informació a la dreta del fulletó).

L'allotjament serà a Pamplona, en un hotel de 4 estrelles al centre de Pamplona (1 km del casc antic), tots els dies al mateix hotel.

L'allotjament serà en HABITACIONS DOBLES i només hi haurà l'opció de sol·licitar una habitació individual per causa justificada i excepcional (subjecte a disponibilitat de l'hotel en el moment de fer la reserva. Caldrà indicar-ho en la butlleta d'inscripció. Cost de 40 €/persona, addicionals als 100 € del preu del viatge, que es pagarà en el moment de la inscripció).

Cal portar ROBA ADEQUADA per les visites de camp i a l'aire lliure.

Inscripcions

INSCRIPCIÓ

Termini inscripció: fins el 30 d'agost de 2013 a les 14 h.

1. Ompliu la BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ que trobareu adjunta amb totes les DADES PERSONALS de la persona o persones que s'inscriuen (comproveu que les dades estan correctament escrites tal i com consta al vostre DNI).

2. Feu una FOTOCÒPIA DEL DNI de cadascuna de les persones assistents al viatge.

3. Presenteu aquesta documentació i feu el pagament de 100 €/persona en metàl·lic, a:

EPICENTRE, CENTRE DE VISITANTS DEL PALLARS JUSSÀ
Passeig del Vall, 13
25260 TREMP

Telèfon: 973.65.34.70

Correu-e: falbert@pallarsjussa.cat

Horari:

De dilluns a dissabte: de 10 h a 15 h, i de 17 h a 20 h

Diuenenges i festius: de 10 h a 13 h

Un cop feta la inscripció, la secretaria tècnica es posarà en contacte amb les persones inscrites per confirmar el viatge.

INFORMACIÓ PER DUBTES O CONSULTES

Telèfon: 973.65.34.70

973.48.43.20

Correu electrònic: falbert@pallarsjussa.cat

judit.pardos@cedricat.cat

ANNEX 3. LLISTAT D'ASSISTÈNCIA AL VIATGE A NAVARRA

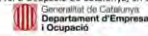
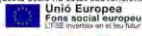
Pròmuu:

Secretaria tècnica: Amb la col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

APRELEM DE NAVARRA - VIATGE TÈCNIC D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES AL REGADIU DE LA COMUNITAT DE NAVARRA 1, 2, 3 i 4 d'octubre de 2013

NOM	COGNOMS	DNI	ADREÇA	CODI POSTAL	NUCLI-MUNICIPI	TELÈFON	MÒBIL	CORREU ELECTRÒNIC
JOSE	CIUTAT CLAYEROL	78070969E	C/Teulera, 2	25654	Vilamitjana (Tremp)		618 453 408	
JOSE	MOLINS ROCA	40841092S	c/ Major, 18	25633	Palau de Noguera (Tremp)	973 65 34 19	616 600 983	molinsiosep@hotmail.com
JAIME	OLLÉ MOLINS	40822375C	c/ Major, 31	25633	Palau de Noguera (Tremp)	973 65 15 53	628 807 583	
JOSE RAMON	MONSO ALEGRET	78054274W	C/ Carme, 6	25632	Guàrdia de Noguera (Tremp)		649 59 15 66	
RICARDO	MANUEL ESQUERRE	40801487Q	C/ ÚNIC, S/N	25639	Sant Serni (Gavet de la Conca)	973 65 15 62		
GUILLERM	PURAS CASTELL	43713022G	C/ Bon Jesús, 27	25693	Salàs de Pallars	973 65 00 05	699 922 028	promocioeconomica@ajuntamentdetremp.cat
ANGEL	SOLDEVILA MESTRE	78062574E	c/ Aragó, 40,7e-2a	25620	Tremp	973 65 14 41	626 865 362	soldevila@hotmail.com
JOSE M	TORM BRUNET	78063859L	C/ Forn, 18	25632	Guàrdia de Noguera (Tremp)		648 950 551	
MARC	TORM BOIX	78100696X	C/ Forn, 18	25632	Guàrdia de Noguera (Tremp)		689 681 518	trudis_xic15@hotmail.com
LOURDES	SUBIRANA CORONA	38794975R	c/ Sicília, 202	08013	Barcelona		619 020 368	subir@coac.net
MARIA LOURDES	NADAL PONT	40897847Y	c/ Amics del país, 5	25300	Tàrrega		649 26 13 98	lnadal@gencat.cat
MARINA	RIBÓ NADAL	78080641B	c/Seix i Falla, 15	25620	Tremp	973 65 26 31	619 47 51 35	marinanadal@hotmail.com
JOSEP	DURANY VIDAL	78072770Y	C/ General Cassola, 5, 1	25620	Tremp	973 65 03 19	619 74 26 36	jduranv@josoc.cat

En compliment de la Llei Orgànica de Protecció de dades de Caràcter Personal, us comuniquem que les vostres dades formen part d'un fitxer inscrit, responsabilitat del CEDRICAT. Si voleu exercir el vostre dret d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació de les vostres dades us podeu adreçar al CEDRICAT, a la carretera de Coll de Jou, km 2, 25280 Solsona o a l'adreça electrònica gedricat@cedricat.cat.

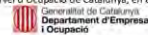
Pròmuu:

Secretaria tècnica: Amb la col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

NOM	COGNOMS	DNI	ADREÇA	CODI POSTAL	NUCLI-MUNICIPI	TELÈFON	MÒBIL	CORREU ELECTRÒNIC
JORDI	PEDRA GUVERNÀU	40867578M	c/ MAJOR, 10	25633	Palau de Noguera (Tremp)		650 95 02 72	jorgegui1959@gmail.com
JOSE	FARRERO FRANCH	40778104R	C/ ÚNIC, S/N	25655	Orcau	973 25 21 03	680 323 704	clarafarrero@yahoo.es
JUDIT	PARDOS JORDANA	79276167C	Ctra. Sant Martí, 1	08280	Calaf		609339724	judit.pardos@cedricat.cat
JUAN	CEREZA SAURA	40844865Q	Avda. Catalunya, 16, 2-3	25500	la Pobla de Segur	973 680 669	697 201 236	
JUAN	CEREZA CASTELLS	43744292V	Avda. Catalunya, 16, 2-3	25500	la Pobla de Segur	973 680 669	652 808 702	
JOSEP MARIA	TARRAT TOMÁS	78073460Y	Avda. Font Vella, 14, 2-1	25620	Tremp		629 320 554	tarrat@pallarsjussa.cat
JOSEP	JUNYENT GIL	43408045F	c/ Magistrat Saura, 2, 3-4	25620	Tremp		667 562 696	josep@servinet.cat
JOSE ANTONIO	MIRÓ AZANUY	78069338R	c/ la Mota, 9, 2-2º	25630	Talarn		629 374 207	mbaro@xtec.cat
MARC	MIRÓ GRIOLÉS	78090112Y	Casa Antenti s/n	25654	Suterranya (Tremp)		679 458 913	antenti_86@hotmail.com
LLORENÇ	VIGATÀ ROQUÉ	78095888D	Avda. Pirineus, 4, 2n	25620	Tremp	973 65 04 45	663 491 426	
TERESA	ROQUÉ GUILLÉN	78049003K	Avda. Pirineus, 4, 2n	25620	Tremp	973 65 04 45		

En compliment de la Llei Orgànica de Protecció de dades de Caràcter Personal, us comuniquem que les vostres dades formen part d'un fitxer inscrit, responsabilitat del CEDRICAT. Si voleu exercir el vostre dret d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació de les vostres dades us podeu adreçar al CEDRICAT, a la carretera de Coll de Jou, km 2, 25280 Solsona o a l'adreça electrònica gedricat@cedricat.cat.

ANNEX 4. QÜESTIONARI D' AVALUACIÓ

Promou:

Consell Comarcal del

Pallars Jussà

AJUNTAMENT D'ISOONA
I CONCA DEL·LÀ

Ajuntament de
la Pobla de Segur

Ajuntament de Tremp

Secretaria tècnica:

Fundació
CEDRICAT
Desenvolupament econòmic
rural, social i sostenible

Amb la
col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Ocupació

SOC Servei d'Ocupació
de Catalunya

APRENEM DE NAVARRA - Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra **QÜESTIONARI DE VALORACIÓ**

Et demanem que omplis aquest qüestionari de valoració que ens servirà per detectar possibles mancances o punts febles i per poder millorar en un futur. Valoreu de l'1 al 10 els següents elements relacionats amb el viatge tècnic.

Organització i logística	
Puntuació	
L'allotjament	
Els àpats	
L'organització general (informació, resolució de dubtes, etc)	
El transport	
Comentaris relacionats amb l'organització i logística	

Sobre les visites realitzades		Puntuació
DIA 1		
<ul style="list-style-type: none">Trobada amb la Comunidad General de Riegos del Alto Aragón		
<ul style="list-style-type: none">Visita a BodegasNekea		

DIA 2	
• Trobada amb INTIA a la seu social (matí)	
• Visita al pantà d'Itoiz i inici del Canal de Navarra	
• Visita a la cervesera Naparbier	
DIA 3	
• Empresa Aguacanal i Canasa	
• Trobada amb Comunitats de regants i Cooperativa d'Artajona	
• Visita a zona de transformació del regadiu	
• Visita al cultiu de llúpol	
Sobre les visites realitzades	Puntuació
DIA 4	
• Visita a l'empresa Gumendi	
• Visita a conservera de pebrot del piquillo	
Comentaris i/o observacions respecte a les visites realitzades	

Quins són els aspectes i continguts que has valorat MÉS d'aquest viatge?

Quins són els aspectes i continguts que has valorat MENYS?

5. Creus que els continguts d'aquest viatge et seran d'utilitat a nivell professional? Per què?

6. Creus que les experiències pràctiques explicades es podrien traslladar al territori on vius i treballes? Quines experiències creus més fàcilment repetibles o reproduïbles?

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA RESPOSTA

APRENEM DE NAVARRA

Viatge d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra

Informe de les visites realitzades en el marc del viatge i reportatge gràfic

Organitza:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LÀ

Ajuntament de
la Pobla de Segur

Ajuntament de Tremp

Assistència tècnica:

Amb la col·laboració de:

Comunitat de Regants i Expectants de la conca de Tremp

Aquesta acció ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya, en el marc del Projecte "Treball a les 7 Comarques" i cofinançada pel Fons Social Europeu

Presentació

La comarca de Navarra és un territori exemplar i referent en la transformació del sector agrícola gràcies a la posada en marxa dels nous regadius. Compta amb una destacada activitat econòmica ligada a l'agricultura de regadiu: explotacions agràries amb cultius diversificats d'alt valor afegit, indústries de transformació agroalimentària i centres de logística i distribució de les produccions agrícoles.

El Consell Comarcal del Pallars Jussà, conjuntament amb els ajuntaments d'Osca i Conca de l'Alta de Segur, organitzen el VIATGE TÈCNIC D'INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES AL REGADIU DE LA COMUNITAT DE NAVARRA, la informació del qual es presenta en aquest fulletó.

APRENEM DE NAVARRA

Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra

Comitat de Regants i Expectants de la Conca de Tremp

APRENEM DE NAVARRA

Viatge d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra

1, 2, 3 i 4 d'octubre de 2013

Octubre						
Di	Do	Di	Di	Do	Di	Dg
		1	2	3	4	5

Objectius

Donar a conèixer experiències relacionades amb el regadiu de Navarra, adquirir coneixements sobre les bones pràctiques tant a nivell productiu (com organització) empresarial, i establir sinergies amb Navarra, que pugui ser de referència per al regadiu de la Conca de Tremp, que facilitin l'adaptació amb èxit al nou reg que ha de contribuir al desenvolupament local, la millora de l'ocupació i la creació de nous llocs de treball vinculats al sector primari.

Destinataris

Pagadors i pagades, personal tècnic relacionat amb el sector agrari, i persones interessades amb el programa del viatge.

Programa del viatge

1 d'octubre de 2013
09:00 h. Trobada a l'Estació d'Autobusos de Tremp. Viatge cap a Navarra.
A mig camí, es parlarà a l'entorn de la càrrec de cadascú.
12:00 h. Trobada a la Comunitat General de Regants del Alta Aragón (Huesca) i intercanvi amb la Comunitat de Regants de Navarra. Visita a l'osca i a l'Alta Aragón.
14:00 h. Dinor a Navarra.
Tarda-vespre. Arribada a Pamplona, allotjament i sopor.

2 d'octubre de 2013
08:30 h. Desplaçament a Villava.
09:00 h. Acollida a la seu d'INTASA, i presentació de l'empresa, coneixement i explicació relacionada amb el REG: el regadiu a Navarra, el projecte de transformació del Canal de Navarra, experiències concretes dels nous regadius, la sostenibilitat ambiental i gestió de les Comunitats de Regants, a càrrec de l'osca d'INTASA. També introducció a la PRODUCCIÓ AGROALIMENTÀRIA: les marques de qualitat i la qualitat agroalimentària.
12:00 h. Dinor i desplaçament cap a Noya.
15:30 h. Desplaçament i visita al pantà d'Isoel i inici del Canal de Navarra.
18:30 h. Visita a una experiència de producció de cervasa artesana Nagarkler (Noya).
20:00 h. Tornada a Pamplona. Temps lliure per visitar Pamplona.
21:00 h. Sopor i dinor a Pamplona.

3 d'octubre de 2013
09:30 h. Presentació de l'empresa Agrícola i CANASA.
10:30 h. Trobada amb Comitat de Regants i visita a cooperatives d'Aragó.
12:30 h. Visita a noves zones de reg (zona d'Aragó).
14:00 h. Dinor a Tudela, visitant algun molí turístic.
16:00 h. Visita a transformació del regadiu tradicional (reg a manta) al regadiu a pressió a Villava i Valterra.
18:00 h. Visita a finca de cultiu orgànic de Ripel a Uta.
20:00 h. Tornada a Pamplona, sopor i dinor a Pamplona.

4 d'octubre de 2013
09:30 h. Visita al centre d'experimentació d'INTA a Sarriena.
10:30 h. Desplaçament a Tudela i visita a l'empresa Ganadera de producció i comercialització ecològica.
12:30 h. Visita a cooperativa de producció de peix del pirineu, Cooperativa de Lodesca i intercanvi amb petits productors de venda directa.
14:00 h. Dinor i viatge de tornada a Catalunya (Tremp).
Arribada a l'Estació d'Autobusos de Tremp.

Informació pràctica

El viatge es realitzarà en **AUTOCAR**.
(Les PLACES són LIMITADES A 25 PERSONES i es cobiran per ordre d'inscripció.)

El viatge té un **PREU DE 100 €/PERSONA** (per cobrir els despeses de les etapes del viatge): **INCLÒS DESPLAÇAMENT, ALLOTJAMENT, PENSIÓ COMPLETA, ACOMPANYAMENT TÈCNIC DE LES VISITES I ASSURANÇA DE VIATGE.**

IMPORTANT! per qüestions organitzatives, CAL FORMALITZAR LA INSCRIPCIÓ amb **20 DIES ANTES** (veure la informació a la dreta del fulletó).

El pagament s'efectuarà en **metàl·lic** (veure la informació a la dreta del fulletó).

L'allotjament serà a Pamplona, en un hotel de 4 estrelles al centre de Pamplona (3 km del cànc antic), tots els dies al mateix hotel.

L'allotjament serà en **HABITACIONS DOBLES** i només hi haurà l'opció de sol·licitar una habitació individual per causa justificada i excepcional (indivisió a disponibilitat de l'hotel en el moment de fer la reserva. Caldrà indicar ho en la butlleta d'inscripció). **Cost de 40 €/persona**, addicional als 100 € del preu del viatge, que es pagarà en el moment de la inscripció.

Cal portar **ROBA ADEQUADA** per les visites de camp i a l'aire lliure.

Inscripcions

INSCRIPCIÓ

Termini d'inscripció: fins al 30 d'agost de 2013 a les 14 h.

- Omplir la **BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ** que trobareu adjunta amb **totes les DADES PERSONALS** de la persona o persones que s'inscriuran (comprovar que les dades estan correctament escrites tal i com consta al vostre DNI).
- Feu una **FOTOCOPIA DEL DNI** de cadascun de les persones assistents al viatge.
- Presenteu aquesta documentació i feu el pagament de **100 €/persona en metàl·lic**, a:

EPICENTRE, CENTRE DE VISITANTS DEL PALLARS JUSSÀ
Passeig del Vall, 13
25260 TREMP
Telèfon: 973.65.34.70
Correu: filbert@pallarsjussa.cat

Horari:
De dilluns a divendres: de 10 h a 15 h, i de 17 h a 20 h
Dimecres i festius: de 10 h a 13 h.

Un cop feta la inscripció, la secretaria tècnica es posarà en contacte amb les persones inscrites per confirmar el viatge.

INFORMACIÓ PER DUBTES O CONSULTES
Telèfon: 973.65.34.70
973.48.43.20
Correu electrònic: filbert@pallarsjussa.cat
judit.ardos@cedricat.cat

1. PRESENTACIÓ

La comunitat de Navarra compta amb una destacada activitat econòmica lligada a l'agricultura, sector econòmic que va patir un important procés de transformació amb la posada en marxa dels regadius de Navarra. L'arribada de l'aigua a aquesta comunitat va revolucionar l'agricultura, dinamitzant i revitalitzant aquest sector econòmic, i d'aleshores ençà, s'ha anat teixint al seu voltant un entramat d'empreses vinculades al sector agrícola: explotacions agràries amb cultius diversificats d'alt valor afegit, indústries de transformació agroalimentària i centres de logística de les produccions agrícoles que distribueixen i comercialitzen aquests productes alimentaris tant a nivell nacional com internacional. Així, el sector primari té un pes estratègic per al conjunt de l'economia de la Comunitat Foral de Navarra, ja que aporta les matèries primeres que necessita la important indústria agroalimentària que s'ha anat desenvolupant i implantant al llarg dels darrers anys en aquest territori, creant llocs de treball i contribuint al creixement econòmic de Navarra. Per tant, el regadiu ha tingut un impacte positiu transcendental a nivell econòmic, social i territorial, i en aquest sentit, la Comunitat Foral de Navarra és un territori exemplar i referent en la transformació del sector agrícola gràcies a la posada en marxa dels regadius i la dinamització i revitalització de les àrees rurals agrícoles. Al mateix temps, es tracta d'un territori amb el procés de transformació al regadiu ja consolidat, en què les explotacions agrícoles s'han professionalitzat, compten amb una trajectòria destacada en regadiu i els agricultors han superat el canvi de mentalitat i de cultura agrícola que requereix passar d'un territori de secà a un de regadiu. A més a més, al llarg dels anys, ha sorgit una potent indústria agroalimentària associada a les produccions agrícoles de qualitat, que s'ha posicionat en el mercat, en la qual destaquen productes amb segells de qualitat europeus DOP-IGP: espàrrec de Navarra (IGP), carxofa de Tudela (IGP), pebrot del piquillo de Lodosa (IGP), Xai de Navarra (IGP), Patxaran de Navarra (IGP), Vi de la Terra 3 Riberas (IGP). Per últim, el territori compta amb una estructura organitzativa destacada que ha facilitat el procés de transformació i vetlla per la dinamització del sector agrícola i la revitalització del territori rural de Navarra. Per tant, per tots els motius exposats, la Comunitat Foral de Navarra és un territori model de bona pràctica en l'aprofitament de les oportunitats de dinamització socioeconòmica i territorial associades al regadiu, abraçant tots els sectors productius: primari, secundari i terciari.

Amb el *"Viatge tècnic d'intercanvi d'experiències al regadiu de la comunitat de Navarra"*, el col·lectiu de pagesos i pageses de la Conca de Tremp, així com tècnics de promoció econòmica i desenvolupament local de la comarca del Pallars Jussà, han pogut conèixer de primera mà les infraestructures i instal·lacions dels regadius de Navarra, la diversificació de produccions agràries, el clúster agroalimentari amb productes d'alt valor afegit d'aquesta comunitat, i l'estructura organitzativa existent que s'ha anat conformant i que gestiona les diferents variables que intervenen en l'èxit dels regadius de la comunitat de Navarra. Alhora, han pogut adquirir coneixements de bones pràctiques transferibles per al regadiu de la Conca de Tremp, que els poden facilitar l'adaptació amb èxit al nou reg.

2. PROGRAMA DETALLAT DE LES VISITES

DIA 1. Dimarts 1 d'octubre de 2013

07.45 h. Trobada a l'estació d'autobusos de Tremp.

08.00 h. Sortida amb autocar des de Tremp. *Lloc: Estació d'autobusos de Tremp.*

11.00 h. Arribada a Osca.

Trobada amb representants de la **COMUNIDAD GENERAL DE RIEGOS DEL ALTO ARAGÓN**. *Lloc: Seu Social*

12.00 h. Desplaçament a les visites a les Comunitats de Regants. Presentacions i preguntes durant el desplaçament amb l'autocar (0,5 h).

Visita i intercanvi amb la **COMUNIDAD DE REGANTES DE CALLEN**, comunitat que ha iniciat els primers passos cap a la modernització del seu regadiu.

Visita i intercanvi amb la **COMUNIDAD DE REGANTES DE MONTESUSÍN**, comunitat que ja ha modernitzat i porta tres anys regant.

15.00 h. Dinar (a càrrec de cadascú). *Lloc: Restaurant Monte Corbaz (Curbe)*

16.30 h. Desplaçament cap a Añorbe (3 h)

19 h. Visita a **BODEGAS NEKEAS**

20.30 h. Viatge cap a Pamplona (0,5 h)

21.00 h. Arribada a l'hotel. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

21.30 h. Sopar i descans

DIA 2. Dimecres 2 d'octubre de 2013

08.00 h. Esmorzar. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra*

08.30 h. Desplaçament a la seu social d'INTIA a Villava (15 minuts)

09.00 h. Acollida i trobada amb representants d'INTIA

09.15 h. Presentació dels **REGS A NAVARRA:**

El regadiu a Navarra

El projecte de transformació del Canal de Navarra

Ponent: Miguel Horta (Director de la Divisió de Regs d'INTIA)

09.45 h. **EXPERIÈNCIES CONCRETES DELS NOUS REGADIUS**

Ponent: Juan Carlos Esquiroz (INTIA)

10.15 h. Descans

10.30 h. **LA CONCENTRACIÓ PARCEL·LÀRIA**

Ponent: Pablo Redín (INTIA)

11.00 h. **GESTIÓ DE LES COMUNITATS DE REGANTS**

Ponent: Jesús Ma. Istúriz (INTIA)

11.30 h. **LES MARQUES DE QUALITAT I LA QUALITAT AGROALIMENTÀRIA A NAVARRA**

Ponent: Cristina Lecumberri

12.30 h. **DEBAT I TORN OBERT DE PREGUNTES**

13.30 h. Dinar. *Lloc: Restaurant Eçay (Eçay)*

14.45 h. Desplaçament cap a Itoiz (45 minuts)

15.30 h. **VISITA AL PANTÀ D'ITOIZ I INICI DEL CANAL DE NAVARRA**

Acompanya i exposa: Miguel Horta (Director de la Divisió de Regs d'INTIA)

18.00h. Desplaçament cap a Noain (45 minuts)

18.30 h. **VISITA A LA CERVESERA ARTESANA NAPARBIER** (Noain)

20.00 h. Desplaçament cap a Pamplona (20 minuts) i arribada a l'hotel

21.00h. Sopar i descans. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

DIA 3. Dijous 3 d'octubre de 2013

08.15 h. Esmorzar

08.45 h. Desplaçament cap a la seu social de l'empresa Aguacanal i CANASA a Artajona (45 minuts)

09.30 h. Acollida a **L'EMPRESA AGUACANAL I CANASA I PRESENTACIÓ**

Ponents: Jose Enrique Arizón d'Aguacanal i Joaquín Arroyo de CANASA

10.30 h. **TROBADA AMB COMUNITATS DE REGANTS DE LA ZONA, VISITA DE LA COOPERATIVA D'ARTAJONA I INTERCANVI AMB AGRICULTORS**

Ponent: Ignacio Zabaleta (Gerent de la Cooperativa d'Artajona i Secretari de les Comunitats de Regants)

12.00 h. **VISITA A NOVES ZONES DE REGADIU (zona Artajona)**

Ponents: Jesús Fernandez i Joaquín Puig (d'INTIA), i Jesús Garcia (Aguacanal)

13.30 h. Desplaçament cap a Tafalla (20 minuts)

14.00 h. Dinar. *Lloc: Velódromo Miguel Induráin (Tafalla)*

15.30 h. Desplaçament cap a Valtierra o Villafranca (30 minuts)

16.00 h. **VISITA A ZONA DE TRANSFORMACIÓ DEL REGADIU TRADICIONAL (REG A MANTA) AL REGADIU A PRESSIÓ (zona Valtierra o Villafranca)**

Ponent: Juan Carlos Esquiroz (INTIA)

17.30 h. Desplaçament cap a Olite (30 minuts)

18.00 h. **VISITA A CULTIU DE LLÚPOL EN ECOLÒGIC (Olite)**

19.30 h. Desplaçament cap a Pamplona (45 minuts)

20.15 h. Arribada a l'hotel

21.00 h. Sopar i descans. *Lloc: Hotel Blanca de Navarra - Av. Pio XII, 43 (Pamplona)*

DIA 4. Divendres 4 d'octubre de 2013

07.00 h. Esmorzar

07.30 h. Desplaçament cap al centre d'experimentació d'INTIA a Sartaguda (1 hora)

09.00 h. **VISITA A L'EMPRESA GUMENDI DE PRODUCCIÓ I COMERCIALIZACIÓ ECOLÒGICA (Lodosa)**

11.00 h. **VISITA A CONSERVERA DE PEBROT DEL PIQUILLO: COOPERATIVA DEL CAMPO DE LODOSA I PETITS ELABORADORS DE PEBROT DEL PIQUILLO EN VENDA DIRECTA**

13.30 h. Dinar. *Lloc: Restaurante Marzo (Lodosa)*

15.00 h. Viatge de retorn cap a Tremp (5 hores més descansos conductor autocar)

21.00 h -22.00 h. Arribada a Tremp

3. INFORMACIÓ SOBRE LES VISITES REALITZADES

DIA 1. Dimarts 1 d'octubre de 2013

➤ **COMUNITAT DE REGANTS DE CALLÉN**

Comunitat constituïda el 8 de febrer de 1962, encara que va entrar en reg uns anys més tard. La Comunitat adapta el seu àmbit territorial al municipi de Callén, a uns 15 km d'Osca. Rega per gravetat, a través d'una xarxa de sèquies principals en trinxera i de canaletes que són les que distribueixen l'aigua per les finques.

Al gener de 2009, va sol·licitar un ajut al Gobierno de Aragón i la declaració d'interès general, essent aprovat el projecte per resolució de 24 de setembre de 2012. Actualment la Comunitat ha solucionat les dificultats de finançament, complicades per la conjuntura econòmica general. El projecte l'executarà SARGA (Sociedad Aragonesa de Gestión Agroambiental).

La modernització és integral. S'ha fet la concentració parcel·lària de la zona de regadiu de Callén (terme municipal de Grañén) i a finals de 2012 s'ha fet la presa de possessió de les finques de substitució. Actualment s'ha licitat l'execució del projecte que suposa: construir una bassa de 162.962 m³ i una ocupació de 4 ha, estació de bombeig, línia de subministrament elèctric, xarxa de reg en dos pisos en funció de la cota en què es situen les parcel·les, desmantellar 20 km de canaletes. La zona regable és de 1.116 ha.

S'ha superat la tramitació ambiental. L'aval a la Comunitat per al préstec que va a subscriure amb entitats financeres l'aporta SAECA (Sociedad Anónima Estatal de Caución Agraria).

En aquests moments, conviuen el reg a manta i el reg per aspersió.

L'intercanvi permet copsar els canvis socioeconòmics que s'estan donant a la zona regable. La modernització i la concentració revaloritzen la terra. Ells han fet concentracions de propietaris i també d'explotacions. Com a recomanació que ells fan, diuen que cal ser ambiciosos en els processos de concentració, cal deixar pas als fills les noves generacions i deixar de banda el romanticisme. També és important involucrar als ajuntaments i a les associacions de la zona, perquè sumant sinergies s'aconsegueix fer més força.

➤ **COMUNIDAD DE REGANTES COLLARADA, SECCION 2ª**

És una Comunitat que regava per canaletes i que ja ha modernitzat. Hi ha una part de la zona regable, ocupada per lots de colonització, ja que es troba a Montesusín, poble nou creat fa 50 anys.

Les obres del projecte de modernització es van incloure en el Plan Nacional de Regadíos, i es van declarar d'interès general de l'Estat per Llei 55/1999, essent executades per SEIASA del Nordeste.

La zona modernitzada és de 3.102 ha. Té dues basses de 165.000 m³ i de 300.000 m³, i de 3 xarxes: : 1) 2.042 ha, 2) pressió natural de 866 ha y 3) 193 has. Estació de bombeig que eleva l'aigua a la bassa de captació, xarxa elèctrica i 75.000 m de canonades.

Els pagesos s'han agrupat per abaratir costos (compra d'adobs, etc).

Hi ha hagut conflictes entre joves i gent propietària però que no són pagesos.

Cal tenir molt clar el model agrari cap on es vol anar: es pot fer com s'ha fet sempre, o modernitzar i avançar. Les terres que s'han modernitzat s'han revaloritzat. La ramaderia intensiva també ha incrementat. També la indústria associada a fet millores en les instal·lacions, degudes als increments de producció. També s'ha incrementat la feina agrícola: dobles collites, nous cultius (espinacs, pèsol, etc.) i les empreses s'interessen per la zona.

En l'intercanvi es poden copsar les millores socials i agràries que ha comportat la modernització del regadiu a la zona.

➤ **COMUNIDAD GENERAL RIEGOS DEL ALTO ARAGÓN**

L'any 1952 es creà el Sindicato Central de Riegos del Alto Aragón, avui dia, Comunidad General. Des d'aleshores, més de 50 anys d'experiència com a corporació de dret públic amb l'objectiu d'aconseguir el millor aprofitament de les aigües de la Interconca Gállego-Cinca.

La Comunidad General de Riegos del Alto Aragón aglutina a 58 comunitats ordinàries distribuïdes en 2.500 km² de superfície. L'àmbit d'actuació és biprovincial (Osca i Saragossa), abasteix a 114 nuclis de població, a 765 explotacions ramaderes i a 10 polígons industrials.

Cal destacar les grans transformacions en regadiu d'interès de l'Estat al marge esquerre de l'Ebre, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, el sistema de RAA a l'interfluvi Gállego-Cinca, la modernització de regadius, la concentració parcel·lària i els diversos mecanismes de finançament, les societats públiques de transformació: SEIASA (Estat), SARGA (Gobierno de Aragón) i TRAGSA.

➤ **BODEGAS NEKEA**

Es van fundar l'any 1992 a la zona de Valdizarbe per dotze viticultors de la localitat, per a vinificar el seu propi raïm. Cultiven ceps de les varietats cabernet, merlot, garnatxa, ull de llebre, viura i chardonnay. Els vins de Bodegas y Viñedos Nekeas van des d'una completa gamma de vins joves (blanc, rosat i negre) fins a uns emèrits vins de reserva, passant pels de cria i els chardonnay fermentats i criats en bóta. Es comercialitza sota la marca Nekeas, i excepcionalment amb Vega Sindoa.

➤ **INSTITUTO NAVARRO DE TECNOLOGÍAS E INFRAESTRUCTURAS AGROALIMENTARIAS**

L'Institut Navarro de Tecnologías e Infraestructuras Agroalimentarias (INTIA), creat l'1 d'octubre de 2011, és una empresa pública adscrita al Departamento de Desarrollo Rural, Medio Ambiente y Administración local del Gobierno de Navarra.

Fruit de la fusió del conjunt de Societats Públiques que exercien la seva activitat en l'àmbit agrari, agroalimentari i d'infraestructures de regadiu amb més de 30 anys d'activitat (Riegos de Navarra, ITG Agrícola, ITG Ganadero, ICAN, Riegos del Canal de Navarra).

La seva missió és la prestació de serveis avançats i orientats al mercat per al desenvolupament del sector agroalimentari, basats en la qualitat, l'eficiència, la innovació i la sostenibilitat.

INTIA

- empresa que ha desenvolupat el Canal de Navarra i la seva zona regable;
- treballa en tota la cadena de valor;
- connecta agricultors, ramaders, cooperatives, empreses, organitzacions, centres tecnològics, administració, etc;
- pioners a Espanya en conjuminar la investigació aplicada amb la transferència tecnològica;
- amb rigor i criteri tècnic independent;
- potent xarxa d'oficines i finques experimentals pròpies;
- amb més de 156 tècnics especialistes altament qualificats en totes les branques agroalimentàries;
- excel·lència de serveis, acreditats per ENAC i certificats conforme a la ISO 9001
- treballa per als Consells Reguladors i Marques de Qualitat
- gestiona la marca de qualitat Reyno Gourmet
- treballa per a explotacions, empreses i entitats a nivell nacional i internacional
- assistència tècnica directa a empreses, explotacions i professionals del sector agroalimentari
- serveis a mida de les necessitats del client
- solucions avançades, realistes i rentables econòmicament
- accés a una potent xarxa d'aliances i socis nacionals i internacionals

Principals línies de coneixement:

Protecció de Cultius Sanitat animal Material Genètic Noves tècniques
Tecnologies Alimentació i maneig de bestiar Fertilització
Mecanització i maquinària Regs i infraestructures Estudis agroambientals
Gestió de Residus Sostenibilitat Eficiència energètica Agricultura de precisió
Gestió tècnico-econòmica Control i certificació de la qualitat Màrqueting agroalimentari

Àrees d'actuació

- INNOVACIÓ:
 - Investigació aplicada
 - Experimentació
- Assessorament personalitzat:
 - Assistència tècnica a explotacions
- TRANSFERÈNCIA TECNOLÒGICA:
 - Formació contínua
 - Cursos i seminaris
 - Viatges i demostracions
 - Divulgació

Tipologia de clients:

- EXPLOTACIONS AGRÍCOLES:
 - Agricultors
 - Cooperatives
 - Grups de compra
- EXPLOTACIONS RAMADERES:
 - Ramaders
 - Associacions
 - Grups de compra
- COMUNITATS DE REGANTS:
 - Comunitats de regants
 - Estacions agroclimàtiques

➤ NAPARBIER

Primera microcervesera navarra, actualment amb sis socis cooperatius.

Elabora la cervesa de manera tradicional, en barril, únicament amb ingredients naturals, sense additius ni conservants afegits, i respectant els temps necessaris per obtenir una cervesa natural, suau, amb gust a cereal i poc gas.

Naparhier recupera les velles fórmules artesanals de les cerveses, diferenciant-se dels productes industrials més estesos en l'actualitat, deixant que aparegui el gas propi de la fermentació i sense pasteuritzar ni filtrar la cervesa.

Naparhier dóna molta rellevància al llúpul, i aquest marcat sabor amarg està molt present en les seves elaboracions.

La matèria primera és de Navarra, i els llúpols, d'importació d'Alemanya i EUA.

Actualment, produeixen de forma permanent, 3 cerveses: Pilsner, Janis Porter i ZZ+ AmberAle. I ocasionalment en fan d'altres com són la Undead, Saison, Black in Black, PumpinTzar, Hoptopus, HopDoom, The Beast 666, The IV Beer Raiders, Zoombreaker, i Aker.

Ara estan en procés d'ampliar la producció a 200.000 l, ja que tenen més demanda. El 10-15% de la seva producció ara se'n va a l'exportació, i creuen que anirà a més.

DIA 3. Dijous 3 d'octubre de 2013

➤ CANASA, AGUACANAL I PRESA D'ITOIZ

El Canal de Navarra és una obra hidràulica de 177 km que s'encarrega de transportar l'aigua del Pantà d'Itoiz i oficialment s'estima que regui 53.000 hectàrees.

Canal de Navarra S.A. (CANASA) és la societat pública que construeix el Canal de Navarra. Està formada per un 60% l'Estat i un 40% la Comunitat Foral de Navarra.

Aguacanal és l'empresa navarresa que ha construït, finançat i gestiona l'ús de la infraestructura que ha permès transformar més de 22.300 ha de secà de la Zona regable del Canal de Navarra en terrenys aptes per al cultiu de regadiu.

Aguacanal es va crear amb la finalitat d'aglutinar la capacitat i els recursos humans, tècnics i econòmics necessaris per a la construcció i explotació d'una infraestructura que ha convertit milers de parcel·les de secà en regadiu. El projecte de la 1a Fase de la Zona Regable del Canal de Navarra ha transformat ja en regadiu més de 22.300 ha.

Aguacanal resultà adjudicatària del concurs de concessió d'obra pública per al desenvolupament de la Fase I de la Zona Regable del Canal de Navarra, que inclou la transformació en regadiu de 22.336 ha de secà, el contracte del qual es va firmar amb la Sociedad pública Riegos del Canal de Navarra S.A., adscrita al Departament de Desarrollo Rural y Medio Ambiente del Gobierno de Navarra, el 26 de setembre de 2006.

Segons l'establert en el contracte de concessió, Aguacanal ha finançat y construït 14 dels 15 sectors del Projecte –el Sector I de Valdizarbe fou construït por l'Administración- y explotará la totalitat de la Zona Regable. El contracte inclou, a més a més de la construcció de les infraestructures d'interès general, la conservació, el manteniment i la reposició d'aquestes durant 30 anys a compte del concessionari, cosa que és tota una garantia prèvia de la seva correcta execució.

La Zona Regable del Canal de Navarra és un projecte inclòs tant en el Plan Foral de Regadíos, como en el Plan Nacional de Regadíos i en el Plan Hidrológico Nacional. El seu desenvolupament correspon a la Comunidad Foral de Navarra, qui el realitza a través del Departament de Desarrollo Rural y Medio Ambiente.

El Projecte disposa d'una concessió d'aigua per a reg i petits usos agraris de 340 hm³ anuals per a la transformació en regadiu de 53.125 ha de secà. L'aigua s'obté directament des de l'embassament d'Itoiz a través del Canal de Navarra. La presa d'Itoiz ha estat finançada i construïda pel Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino.

El Gobierno de Navarra dut a terme les expropiacions i els costos de les noves carreteres. Aquesta concessió, atorgada mitjançant resolució de 14 d'abril de 2004 per la Confederación Hidrográfica del Ebro al Gobierno de Navarra, fou transferida el 7 de Juny de 2007 a l'actual titular de la mateixa, la Comunidad General de Regantes del Canal de Navarra.

El 22 de noviembre de 2005, el Parlamento Foral aprovà la Ley Foral 12/2005 de Construcción y Explotación de las Infraestructuras de Interés General de la Zona Regable del Canal de Navarra, para el desarrollo de la Zona Regable del Canal de Navarra.

La Fase I del Projecte de la Zona Regable, que incou 15 sectors des de Valdizarbe fins a Santacara – localitzats entre los rius Arga i Aragón-, dóna servei a uns 6.000 regants distribuïts en 27 municipis amb una població total de 44.000 habitants.

L'obra, una vegada acabada, compta amb 5.219 hidrants (punts de presa d'aigua per al reg de les parcel·les) i amb una xarxa formada per 889 quilòmetres de canonades i 819 quilòmetres de camins.

La presa d'Itoiz emmagatzema 400 m³ d'aigua, i genera 30.000 MW. La presa es va construir només amb la finalitat d'abastir d'aigua el Canal de Navarra i les poblacions de la zona.

La trobada amb l'empresa Aguacanal i CANASA permet conèixer a fons l'estructura organitzativa de gestió del Canal de Navarra, així com el funcionament de l'adjudicació del projecte i de la gestió de la infraestructura.

➤ **VISITA DE LA COOPERATIVA D'ARTAJONA I INTERCANVI AMB AGRICULTORS**

Artajona és un municipi que es troba en una zona de secà que s'ha transformat al regadiu.

Hi ha 15 Comunitats independents i la Comunidad General les coordina i aglutina. La Comunidad General es reuneix cada 2 mesos amb Aguacanal, Canasa i Departament d'Obres Públiques del Govern de Navarra.

La trobada d'intercanvi resulta molt profitosa en el sentit que es donen consells relacionats amb el procés de concentració parcel·lària que poden servir com a bones pràctiques de referència per a la zona de la conca de Tremp. També es donen a conèixer les opcions de finançament de les inversions per al regadiu que ofereix la cooperativa. I opcions de col·lectivitat per assumir despeses i inversions de forma conjunta.

➤ **VISITA A NOVES ZONES DE REGADIU (zona Artajona) I VISITA A ZONA DE TRANSFORMACIÓ DEL REGADIU TRADICIONAL (REG A MANTA) AL REGADIU A PRESSIÓ (zona Valtierra)**

Visita guiada a noves zones de regadiu, on es poden veure les concentracions parcel·làries, les dimensions de les finques, les orientacions, i la diversitat i tipus de cultius. També es poden veure les instal·lacions i infraestructures relacionades amb el regadiu.

A continuació, visita a una estació de bombeig i obra de presa d'aigua. Explicació del funcionament de l'estació de bombeig, la maquinària i el funcionament, i condicions que han d'adoptar els pagesos per a regar.

➤ **VISITA A CULTIU DE LLÚPOL EN ECOLÒGIC (Olite)**

Visita a un pagès que amb l'arribada del regadiu a la zona, ha introduït un nou cultiu, el llúpol, i a més a més en producció ecològica. El pagès compta amb una finca de 2 ha en la qual ha plantat llúpol, i està experimentant amb aquest cultiu per veure quin rendiment dóna. De moment, la seva experiència és molt bona i positiva. També disposa d'una instal·lació de selecció neteja i assecat del llúpol, la qual també es visita. L'experiència genera molt interès entre els assistents, ja que hi ha una idea de fer una transformació agroalimentària de cervesa a la comarca.

➤ **GUMENDI**

L'empresa Gumiel y Mendía S.L. va sorgir de la unió de dos agricultors dedicats a la producció ecològica de fruites i hortalisses l'any 1992. Va sorgir com a resposta al desafiament que en aquella època suposava el dedicar-se a l'agricultura ecològica d'una forma professional.

Com que aleshores no hi havia estructures comercialitzadores, i com a resposta a aquesta necessitat, van afrontar la idea de crear un magatzem frigorífic que pogués donar aquest servei no tan sols a la pròpia producció sinó també a la que produïssin altres agricultors.

La marca amb la qual comercialitzen els productes és Gumendi.

Gumiel y Mendía disposa d'una central per a la conservació i comercialització de la fruita i hortalissa fresca a Lodosa de 5000 m², dels quals 3000 m² són coberts.

Amb una capacitat frigorífica de 6350 m³, repartides en 7 càmeres d'atmosfera controlada i 4 càmeres d'atmosfera normal.

En aquesta central, d'una banda, es classifica la fruita i l'hortalissa, per al seu condicionament, i d'altra banda, s'elaboren les comandes per als propis clients, principalment botigues d'alimentació ecològica de tota la península.

L'empresa ha implantat recentment un Sistema de Gestió Integrat de Qualitat i Medi Ambient, en base a les normes UNE EN ISO 900: V 2000 i 14001:V 1996

Producció pròpia:

fruiters 50 ha – pera conference (42 ha) – Préssc (1 ha) – Poma (7 ha) – oliveres (1,9 ha)

hortalisses (1,2 ha)

Als cultius propis, cal afegir-li les 100 ha d'agricultors col·laboradors.

➤ **SAT TORRE VERDE**

La SAT Torre Verde compta amb una finca de producció ecològica que agrupa més de 75 parcel·les, unes en propietat i unes altres arrendades, la producció que s'obté es destina a una distribuïdora a través d'un contracte establert entre ambdues parts.

La peculiaritat de l'explotació la trobem més en el concepte que en les dimensions, perquè reproduïx un complet sistema de producció agrària ecològica, amb la varietat i la rotació de cultius com a pilars essencials. Un dels signes d'identitat és la incorporació de vegetació no productiva per a reforçar els cicles naturals. Bandes d'arbustos i flors fomenten una biodiversitat que resulta beneficiosa per a uns cultius que no necessiten d'herbicides i fertilitzants d'origen químic. Han fet aquestes bandes amb l'ajuda d'experts d'INTIA.

Treballen també amb recuperació de varietats autòctones que potser no tenen tan bona presència però tenen millor gust.

Fan horta diversificada, per així tenir producció durant tot l'any, i tenen diferents tipus de cultius, per poder abastir els compradors en tot moment.

➤ COOPERATIVA DEL CAMPO DE LODOSA I CONSERVAS LODOSA

Fundada per socis cooperatius el 1947, la Cooperativa està ubicada a la ribera del riu Ebre, al mateix terme municipal de Lodosa.

La principal activitat de la Cooperativa del Campo de Lodosa es centra en la fabricació de conserves vegetals, essent els seus productes estrella l'espàrrec i el pebrot del piquillo, amb denominació d'origen. A més a més, des de la Cooperativa es comercialitzen fruites, verdures i hortalisses. Estan dins el Consell Regulador de la DO Pimiento del Piquillo de Lodosa, varietat autòctona, i treballen per garantir que aquest producte és 100% autèntic i de la zona.

Actualment constitueixen l'actiu 150 cooperativistes-socis amb 90 ha de producció, que unides a la dels agricultors col·laboradors d'altres municipis, 15 ha, garanteixen la matèria primera necessària per abastir les necessitats dels clients de la Cooperativa.

La Cooperativa de Lodosa disposa d'unes instal·lacions de 9.000 m², distribuïts de la següent manera: 2.000 m² en naus d'elaboració i transformació de producte; 1.700 m de magatzem de conserves; 2.000 m de magatzem de producte fresc i càmeres frigorífiques; 3.000 m² de pati de recepció de mercaderies i usos comuns, i 2.000 m² d'oficines.

Les instal·lacions han anat evolucionant en el temps per adaptar-les a les exigències del mercat i millorar les condicions d'elaboració dels productes.

En l'actualitat l'equip humà de la Cooperativa està format per una vintena de treballadors que desenvolupen les seves tasques durant tot l'any. El personal de la Cooperativa varia durant les diferents campanyes, podent arribar a la xifra de 80 treballadors en moments puntuals.

4. DADES DE CONTACTE

COMUNIDAD GENERAL DE RIEGOS DEL ALTO ARAGON

C/ Ramón y Cajal, 96
Huesca– Aragón
T: 974 22 69 68
<http://www.riegosdelaltoaragon.es/>

INSTITUTO NAVARRO DE TECNOLOGÍAS E INDUSTRIAS AGROALIMENTARIAS (INTIA)

Avda. SerapioHuici, 22
31610 Villava -Navarra
T: 948 013 040
intiasa@intiasa.es
www.reynogourmet.com
www.intiasa.es

BODEGAS NEKEAS

C/ Las Huertas, s/n
31154 Añorbe (Navarra)
T: 948 350 296
nekeas@nekeas.com
www.nekeas.com

NAPARBIER

Polígono Talluntxe Calle B nº 41
31110 Noain - Navarra
T: 628769297
naparbier@naparbier.com
www.naparbier.com

ALIMENTOS ECOLÓGICOS GUMENDI (GUMIEL Y MENDIA SL)

Los Cabezos s/nº Apartado de Correos 69
31580 Lodosa - Navarra
T: 948693043
gumendi@gumendi.es
www.gumendi.es

COOPERATIVA DEL CAMPO DE LODOSA

C/ El Ramal, Nº.3 Aptdo. Nº.3
31580 Lodosa - Navarra
T: 948662307
info@conservadelodosa.com
www.conservadelodosa.com

5. RECULL FOTOGRÀFIC DE LES VISITES

Amb la Comunitat de Regants de Callén

Panoràmica comparativa entre una zona on ja s'ha fet la concentració parcel·lària (a l'esquerra) i una zona on encara no s'ha fet aquesta concentració (a la dreta).

Intercanvi amb el pagès membre de la Comunidad de Regantes de Callén

Intercanvi amb la Comunitat de Regants de Montesusín

Trobada a la Seu de la Comunitat de Regantes de Montesusín

18

· INFORME DE LES VISITES ·

Presentació i intercanvi a la Seu de la Comunitat de Regantes de Montesusín

Visitant Bodegas Nekeas

Rebuda a las Bodegas Nekeas

Trobada amb el President de Bodegas Nekeas

Visita guiada a les instal·lacions de Bodegas Nekeas (vi i oli)

Visitant el celler

Visita a una estación de bombeig

Visita al pantà d'Itoiz

Panoràmica des de dalt la presa

Visitant la cervecera Naparbier

Embotelladora i tancs de fermentació

Rebuda a la seu d'Aguacanal i CANASA

Sala de control de la zona regable del Canal de Navarra

Intercanvi amb el President de la Cooperativa d'Artajona

Cultius i sistemes diferents de reg en zones modernitzades del Canal de Navarra

Vàlvules de control

Infraestructura de reg

Camp de llúpols en ecològic (recentment recol·lectat) i intercanvi amb el pagès

Instal·lacions de selecció i assecat del llúpol

Bassa reguladora i estació de bombeig

Visita a la comercialitzadora i distribuïdora de productes ecològics Gumendi

36

· INFORME DE LES VISITES ·

Intercanvi amb pagès de la SAT Torre Verde

38

· INFORME DE LES VISITES ·

Banda de flors en camp de producció ecològica

Visita de la conservera de pibrot del piquillo de Lodosa Conservas Lodosa

40

· INFORME DE LES VISITES ·

